

МЕРЕЖНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН

*С.І. Мороз, к.е.н., доцент
Дніпровський державний
аграрно-економічний університет*

Розвиток інформаційних технологій та комунікаційних мереж призводить до їх широкого впровадження у всі сфери економічного й суспільного життя та освітні процеси. Чималим поштовхом для вітчизняних закладів освіти щодо використання мережних технологій стало введення карантинних обмежень та перехід на дистанційні форми освіти.

Можна визначити декілька напрямів використання інформаційних технологій при викладанні фахових дисциплін.

По-перше, інформаційно-методичне забезпечення.

Основним місцем роботи фахівців з обліку, оподаткування та аудиту є підприємства різних форм господарювання, котрі функціонують у змінному ринковому середовищі. Для вітчизняної економіки характерним є постійне реформування, що призводить до змін у нормативно-правовій базі та коригуванню стандартів обліку, правил оподаткування тощо. Отже, викладачі мають оперативно вносити корективи в існуюче навчально-методичне забезпечення дисциплін. І це можливо лише в електронному вигляді, адже забезпечення усіх студентів друкованими примірниками посібників чи методичних рекомендацій занадто дорого.

Електронні інформаційні ресурси можуть розміщуватися в репозиторії університету, але цей спосіб не характеризується оперативністю, оскільки викладачі не можуть самостійно оновлювати інформацію.

Ефективнішим вважаю розміщення матеріалів у системах дистанційної освіти (Moodle), навчальних додатках (Google Classroom), веб-сторінках кафедр чи викладачів або особисті розсилки по електронній пошті. Так, при підготовці лекційних матеріалів щодо комп'ютерного аудиту я використовувала матеріали публікацій з персональної сторінки Івахненкова С. В. (<https://ivakhnenkovaudit.info/>).

Слід відзначити, що підготовка матеріалів для дистанційної освіти має свої особливості, як-то підвищення наочності викладання, детальне роз'яснення й індивідуалізація завдань та інші.

Для дисциплін, пов'язаних з використанням автоматизованих систем бухгалтерського обліку доречним є також моніторинг сайтів розробників використовуваного програмного забезпечення з метою відстеження публікацій щодо особливостей облікових процедур в конкретних системах (наприклад, як проводяться операції з давальницькою сировиною в 1С чи маркетингові дослідження по даним в КС Акцент й т.і.) чи новинок програмного

забезпечення (наприклад, безкоштовно тестуючи функціональні можливості демонстраційних пакетів чи он-лайнних сервісів).

Додатковими джерелами інформації при вивченні дисциплін є сайти державних органів управління, електронні бібліотеки, публікації профільних журналів та спеціалізованих порталів, зокрема тижневика Дебет-кредит (<https://dtk.com.ua/>), Інформаційного порталу «Бухгалтер 911» (<https://buhgalter911.com/>) й т.і.

Для магістерських дисциплін актуальним є аналіз галузевої інформації та ознайомлення з актуальними публікаціями науковців по темам, що вивчаються. Тут у нагоді стають бази даних фінансових установ й статистичних агенцій, репозиторії закладів вищої освіти, науково-метричні бази тощо. Нині проводиться доволі багато наукових конференцій, по результатам яких публікуються електронні збірки тез спеціалізованої тематики, котрі також можуть стати джерелом інформації чи ідей при написанні дослідницьких робіт.

Для студентів, які націлені на роботу в міжнародних компаніях чи подальшу освіту за кордоном, варто ознайомитися з навчальними матеріалами провідних університетів світу. Тут слід відзначити відкриті освітні ресурси з лекціями, як-то Публічна цифрова бібліотека (<https://www.oercommons.org/>) чи Бібліотека відеолекцій світу (<https://world-lecture-project.org/>) і т.і.

По-друге, комунікації зі студентами.

При заняттях в аудиторії мережні (електронна пошта) й мобільні (Viber, Telegram) сервіси виступали додатковим каналом зв'язку, й практично не потребували термінового спілкування. Як правило, студенти самі створюють групи в месенджерах для поширення навчальних матеріалів та інформування.

Для якісного освітнього процесу недостатньо надати матеріал студенту, слід передбачити в умовах карантину й способи контролю вивчення через мережні ресурси. При самостійній роботі студентів важливим стає постійна комунікація й тут кращими каналами виступають мобільні (Viber, Telegram) сервіси та Повідомлення й коментарі у системі дистанційної освіти Moodle.

Практика півторамісячної роботи в системі Moodle наш погляд виявила три основні проблеми у проведенні й оцінюванні практичних занять: необхідність розробки індивідуальних завдань задля уникнення здачі студентам «чужих» робіт; неможливість виконання практичних завдань студентами поза аудиторіями через потребу у спеціалізованому обладнанні чи програмному забезпеченні (ряд студентів не виконує завдання через відсутність комп'ютера й програмного забезпечення, але скачують на телефон лекції та відповідають на тести й питання для самоперевірки); об'єктивність оцінювання завантажених робіт через сумніви у авторстві виконавця (наприклад, при аудиторній роботі студент отримував не більше 70-75 балів, а зараз завантажує на 90 балів).

По-третє, використання мережних сервісів, наприклад, програми на Google диску, інформаційний сервіс «Пульс» ДФСУ (<https://m.zir.tax.gov.ua/>).

Підсумовуючи, мережні ресурси та сервіси при очному навчанні є додатковим каналом інформування та комунікацій зі студентами, а при

дистанційній основним. Погоджуюся з багатьма працівниками освіти про не готовність, в першу чергу студентів до он-лайн навчання через технічні й психологічні проблеми. Зважаючи на варіативність освітніх програм у закладах вищої освіти та їх автономність, формувати банк лекцій та практичних занять на рівні Міністерства освіти та науки за прикладом середньої освіти вбачається неможливим, але електронні лекції провідних науковців й практиків були б цікавими не тільки студентам, а й викладачам для підвищення кваліфікації.

